

SURET-İ CİHAN

Murat GÜR
Mustafa Yılmaz
Fotoğraf Sergisi

15 Şubat - 13 Mart 2017

Küratör: Mehmet Lütfi ŞEN

zeytinburnu.bel.tr | 444 1984

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi Yayınları

Katalog No: 13

Koordinatör

Erdem Zekeriya Iskenderoğlu

Küratör

Mehmet Lütfi Şen

Editör

Aykut Ertuğrul

Fine Art Baskı

Abdüsselam Feriatoğlu

Grafik Tasarım

Alfabe İletişim

ISBN

978-975-2485-00-6

Bu katalog Şubat 2017 tarihinde “Suret-i Cihan” Fotoğraf sergisi için İstanbul’da 1500 adet basılmıştır.

Eserin yayın hakları Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü’ne aittir. Yayının hiçbir kısmı, yazılı izin olmadan, tamamen, kısmen veya değiştirilerek yayınlanamaz, iktibas edilemez, fotokopi dahil her ne şekilde olursa olsun, elektronik veya mekanik yollarla kopya edilemez, bilgi olarak depolanamaz ve çoğaltılamaz.

Sunuş

Değerli sanatseverler,

Sanatçı, dünyayı sanatı aracılığıyla keşfeder. Onun için hayatı anlamlandırma ve kendini gerçekleştirmenin yolu sanatından geçer. Esasen bir zanaatkâr titizliği ve sabrı da isteyen bütün sanatsal formlarda başarılı olmanın yolunu tanımlarken, “azim ve çabanın dehayla terkididir” dersek yanılmış olmayız. Fotoğraf sanatçılarının, “bir şeyin fotoğrafını çekmedikçe onu gerçekten görmüş olmazsınız” sözünü, işte bu bağlamda değerlendirmek gerekir. Fotoğraf sanatçısı, insanı, eşyayı ve tabiatı kadrajına aldığı anda artık onunla yeni ve taze bir bağ kurmuştur. Kadrajdan hayata doğru yöneltilen bakış, bir görme biçimi olmakla birlikte dünyaya sunulan derinlikli de bir tekliftir.

Bu sebeple, Murat Gür ve Mustafa Yılmaz’ın Suret-i Cihan sergisini pekâlâ iki değerli sanatçının cihanın suretine ortak bakış ve teklifleri olarak yorumlamamız mümkündür. Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezimizde uzun süredir öğrenciler yetiştirerek Zeytinburnu’na değer katan saygıdeğer hocalarımıza hem Zeytinburnu sakinleri hem de öğrencileri ve sanatseverler adına en içten teşekkürlerimi sunuyorum; Suret-i Cihan sergisine ev sahipliği yapmaktan onur duyduğumu ifade etmek istiyorum. Bu vesileyle öncelikle sanatçılarımız olmak üzere sergide emeği geçen bütün mesai arkadaşlarıma teşekkürü borç biliyorum.

Murat AYDIN

Zeytinburnu Belediye Başkanı

AYNI DENİZE AKAN İKİ IRMAK

Fotoğraf sanatı bütün sanatlar gibi yaratıcılığın girift süzgecinden doğar. Her sanat eseri olan fotoğraf karesinin ardında bu sanata adanmış çileli ve çileli olduğu kadar keyifli, büyük çabalarla örülmüş bir ömür vardır. Gerçekte bir fotoğrafla sanatsal ilişki kurmanın yolu, fotoğrafçının çile, keyif ve çabalarına tanık olmaktan geçer. Bu sanatsal temas fotoğrafın belgesel yüzünün ötesindeki yaratıcı yapıyı kendi içimizde yaratmamızı zorunlu kılar.

Suret-i Cihan fotoğraf projesiyle ilk kez iki usta sanatçıyı bir sergide ağırlıyoruz. Ama sergiyi izleyenler ya da bu kataloğu inceleyenler hemen fark edecekler ki, iki sanatçımız da temanın katmanları arasında inanılmaz bir ortak payda oluşturmuşlar. Kendi özgünlüklerini tırnak içinde korurken sergi konusunun bütünlüğüne hanel getirmemeyi başarmışlar. Böylece neredeyse projenin her bir karesi yan yana öyle bir akış içinde sıralanmış ki, ancak hangi sanatçımızın çektiğini altyazıya bakarak anlıyoruz. Bu karma serginin tematik tadı, aynı denize akan iki ırmak gibi uyumlu olmalarından doğuyor.

Proje, fotoğraf sanatçısı dostlarım Murat Gür ve Mustafa Yılmaz'ın çeyrek asrı aşan birikimlerinden doğdu. Doğrusu her iki dostum Suret-i Cihan temasının gerektirdiği temayı kendi dev arşivlerinden kendileri seçti. Sonrasında bu seçkiyi her biri diğerinin fotoğraflarını ele-yerek tamamladı. Sadece katalog ve baskı aşamasında ortak çabamız devreye girdi. Ben kendilerine bütün yoğunlukları arasında, büyük zaman alan bu çabaları dolayısıyla şükranlarımı sunuyorum. Suret-i Cihan'a, kadim dostum fotoğraf sanatçısı İbrahim Zaman ve fotoğraf sanatçısı Nevzat Çakır gönülden ve yetkin yazılarıyla kılavuzluk ettiler. Ben Suret-i Cihan'la sizleri baş başa bırakırken, projenin sizlere ulaşmasının imkânlarını sağlayan fotoğraf sanatçısı ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Sayın Murat Aydın'a ve emeği geçen dostlarıma teşekkür ediyorum.

Mehmet Lütfi ŞEN
Küratör

ÇAĞININ GÖRSEL TARİHİNİ YAZANLAR

Duydum ki, iki dost, fotoğraf sergisi açacakmış, ne güzel... Bu güzelliğe benden de biraz katkı olabilir mi acaba diye kaleme sarıldım. Bilirsiniz, fotoğraf neredeyse İbrahim Zaman oradadır... Her zaman savunduğum tezimi burada da savunuyorum. "Fotoğrafçı içinde yaşadığı dönemin görsel tarihini yazan kişidir, hem de objektif olarak..." Sanat olsun diye bir takım çırpınışları atlayıp, sergiye şöyle bir bakın lütfen, benim savunmam yersiz mi? Burada gördüğünüz, çeşitli coğrafyalardan gözümüzün önüne serilmiş, çeşitli yüzler, arka planda bize bilgi aktaran sahneler; örneğin ilginç kıyafeti ile arkeoloji müzesine çocuklarını getiren müşfik baba kabartmaları incelerken ne kadar anlamlı bir mesaj içeriyor değil mi. Koyunları ile sevgi bağı kurmuş Kemalpaşalı hanım ne kadar masum bir mutluluk ortamında. Sırtındaki koca yükü adeta yükten saymayan eli öpülesi Karadeniz anası. Ve dahası dahası. Hindistan, Fas, Türkiye, Venedik, Türkmenistan gibi... Uzak ve yakın ülkelerin insan yapısı, sosyal yaşamları ve günün kıyafetleri, hepsi ama hepsi bize günümüz görsel tarihini yazmış olmuyor mu? Şarap gibidir fotoğraf, yıllandıkça değerlenir. İşte ben bunu son nefesime kadar savunacağım. Fotoğrafın işlevselliği. Diğer plastik sanatlarda olamayacağı kadar fotoğrafta vardır. Mikroskoptan uzaya kadar bir geniş yelpazenin her alanında fotoğrafın işlevselliği bir gerçek değil midir? Aya ilk ayak basan astronot bize fotoğraf sayesinde ulaşmadı mı? Bombadan kaçan çıplak masum çocukların Vietnam Savaşı'nı bitirmedeki gerçekliğini anlatan yine bir fotoğraf değil midir? Fotoğrafın sanatsal yönü de ayrı bir artı değerdir. İşte bu sergideki, fotoğrafın merkezinde konuşlanmış, fotoğraf sevdası benliklerine işlemiş ve fotoğrafa faydalı olma yoluna hayli taş döşemiş Murat Gür ve Mustafa Yılmaz'ın olumlu çabalarını kutluyor, daha büyük başarılarla da ulaşmalarını diliyorum.

İbrahim ZAMAN

SURET-İ CİHAN, FARKLI BİR DÜNYA

Fotoğrafın merak çizgisinden "yaşam biçimine" kadar geçirdiği evreler ne kadar iyi bilinirse ortaya çıkan fotoğrafların da o kadar farklı olacağına hep inanmışımdır. Bir fotoğraf makinesini edinip, içine ilk filmini takan (dijital boyuta geçildiği günümüzde artık buna da gerek yok) meraklıyı salveriyordum dipsiz bucaksız bu dünyaya. Kişi önce ve mutlaka, pata-küte, her gördüğünü büyük bir açlıkla çekecekti. Sonra; konulara, kişilere, ışığa, gölgelere, bitmeyen bir sürü etkene daha bilinçle yaklaşarak sürdürecekti serüvenini. Kısacası; edindiği gelişimin onu geleceğe taşıyan bir araç olduğunun altını çizmek istemiştim. Diğer bir deyimle; kişi kendi sonsuzunu yaşam denilen bu daracık alanda arama kavgasına soyunmuyor muydu?

Ama şu da bir gerçek ki; kişiler ne derse desin, ne yaparsa yapsın son kararı kendisi değil sanatseverler, yani toplum verecektir. Onlar kabullenirse her şey olur, onlar kabullenmezse kişi ne yaparsa yapsın düze çıkması mümkün değildir. En eğitimsizinden en rafine insanına, en sıradanından en üst düzey mesleğine, en cahil ülkeden en gelişmiş ülkeye, sözün kısası "yediden yetmişe" herkesin her kurumun, her yapılanmanın ortak paydası toplumdur, insandır.

Sanat tarihinin duayenlerinden Herberd Redd; "Bir sanat yapıtına bakıldığında ilk algılanan onu beğenip/beğenmeme duygunuzdur. Anlam, hele yorumlamak sonra gelir" der. Yani bir sanat yapıtının güzel olup olmadığına karar vermek için insan olmanız yeterlidir. Güzeli algılamak için ne üniversite bitirmenize ne de uzman/eleştirmen olmanıza gerek vardır. İşte bu yüzden yaşam sürelerinde bir şeyler yapan kişilerin sanat tarihinde mutlaka kalıcı bir yer edinecekleri diye bir kural yoktur.

Çünkü başarı kişinin yaşam boyu ilgi görmesiyle sınırlanan bir kavram değildir. Zorla sağlanan yer edinme çabasının kişinin vefatıyla bir balon gibi söndüğünü, yaşam boyunca da pek ilgi görmeyen diğer kişinin de bu dünyayı terk eder etmez sanat tarihinde yerini aldığı çok görülmüştür.

Murat Gür ve Mustafa Yılmaz'ı uzun yıllardır tanırım. Mustafa'nın Hasankeyf kitabını hazırlama kavgasına soyunduğu o yılları hatırlıyorum. Murat'ı ise PhotoWORLD fotoğraf dergisini çıkarma kavgasını yıllarca sürdürürken izledim. Mustafa'nın bitmez tükenmez enerjisini fotoğraf sevgisiyle yoğurup neleri başardığını görmek hep sevindirdi beni. Murat Gür'ü de eğitiminden dergisine, ulusaldan uluslararası boyuta taşan başarılarını keyifle, göğsüm kabarak izledim. Onlar önce; insanın içinde özveri, adanmışlık duygusu ve gönül bağı olmazsa bir sanat dalında başarılı olmanın mümkün olamayacağını kanıtladılar bize.

İzninizle sizlere bir önerim var. Bu iki genç adamın sergilenen ya da bu kitaptaki fotoğraflarına hiç acele etmeden, günlük sıkıntılarınızı, alacak verecek hesaplarınızı bir an olsun unutarak ve yavaş yavaş bakın. Sizi hüzünle, keyifle, şüpheyle, şaşkınlıkla süzen insanlarla göz göze gelin. Fotoğrafların çekildiği ortamlara da bakmayı ihmal etmeyin. Ülkenin tanıdık gelen çizgilerinden dünyanın bir ucuna ışınlanmanın keyfine varın. İçinizi yeni, farklı duygular kaplıyor, o güne kadar görmezden geldiğiniz birçok pencere, ardı ardına açılıyor ve farklı duyguların benliğinize yayıldığını hissediyorsanız bu iki genç adam amaçlarına ulaştı demektir.

Gerisi mi? Gerisinin ne önemi var ki...

Nevzat ÇAKIR

Âmâ Çoban, Kemalpaşa, İzmir, 1995-MG

Anneannem Ayşe Hanım, Kırşehir, 1997-MG

Bozat Beldesi, Bulancak-Giresun 2014-MY

Nasra Hanım, Mardin 2015-MY

Kamera Bakışı, Bozkır/Konya, 1994-MG

Kunduracı, Kemaliye/Erzincan, 2003-MG

Hemşin Yaylası, Rize 2001-MY

Tirilye Beldesi, Mudanya-Bursa 2013-MY

Arastadan, Çorum, 2005-MG

Affan, Antakya/Hatay, 2006-MG

Atalan Yaylası, Bulancak-Giresun 2014-MY

Aşura Matemi, Halkalı-İstanbul 2008-MY

Küçük Kız, Antakya/Hatay, 2008-MG

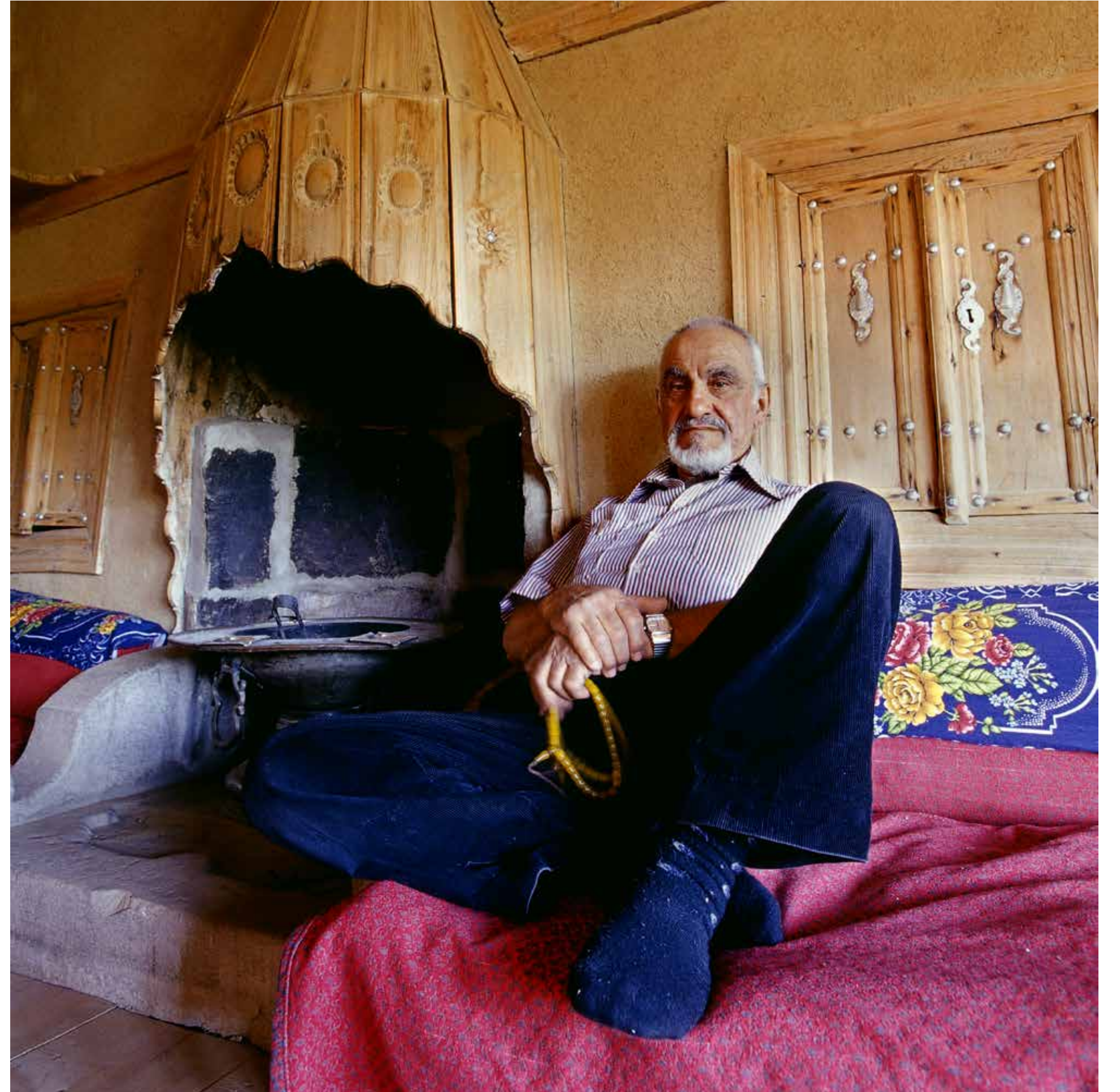
Gözlerinde Sevinç, Hozat/Tunceli, 2013-MG

Büyükada-İstanbul 2008-MY

Semerci, Antakya/Hatay, 2006-MG

Ziya Bey, Salihli Köyü, Kemalîye-Erzincan 2003-MY

Kızılırmak, Avanos-Nevşehir 2002-MY

Van Gölü Kıyısında Çoban, Van, 2007-MG

Zordur Çay Toplamak, Rize, 2007-MG

Mevlevihane Camii, Afyon 2016-MY

Muradiye Camii, Edirne 2016-MY

Pek de Utangaç !, Sansarak Köyü/Adapazarı, 2004-MG

Ne Güzel Sokakta Olmak, Kadıköy/İstanbul, 1996-MG

İhsaniye Köyü, İznik-Bursa-MY

Ne de Güzel Bakar, Bergama/İzmir, 2012-MG

Antikacı Şamil, Elazığ 2010-MY

Harran-Şanlıurfa 2016-MY

Ahmet Dede, Hozat/Tunceli, 2013-MG

Arasta'nın Renkli Abisi, Çorum, 2005-MG

Taşkale, Karaman 2015-MY

Isparta 2009-MY

Çoban, Mazgirt/Tunceli, 2013-MG

Küçükyalı-Istanbul 2009-MY

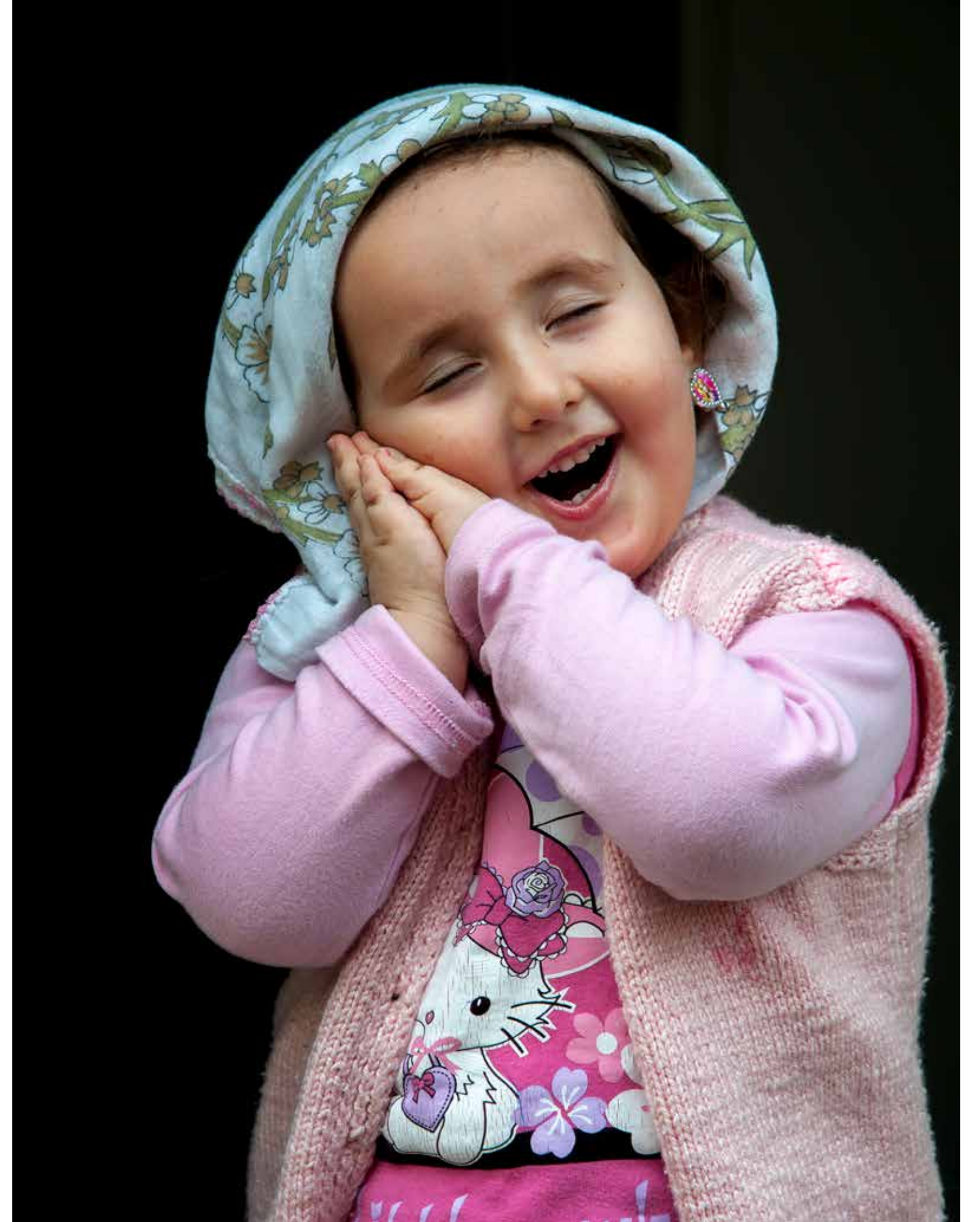

Aileden Gibi, Bozkır/Konya, 1994-MG

Zeynel Bey Türbesi Önünde, Hasankeyf/Batman, 2009-MG

Tirilye Beldesi, Mudanya-Bursa 2013-MY

Müzik Geliyor Bir Yerden, Edirne, 2010-MG

Dicle Kıyısı, Hasankeyf 2002-MY

Tunus 2016-MY

Patlamış Mısır İsteyen I, Tunus, 2016-MG

Dinlendirir Sokakları İnsanı Tunis'in, Tunus, 2016-MG

Tunus 2016-MY

Komşum, Lazkiye/Suriye, 2006-MG

Komşum II, Halep/Suriye, 2006-MG

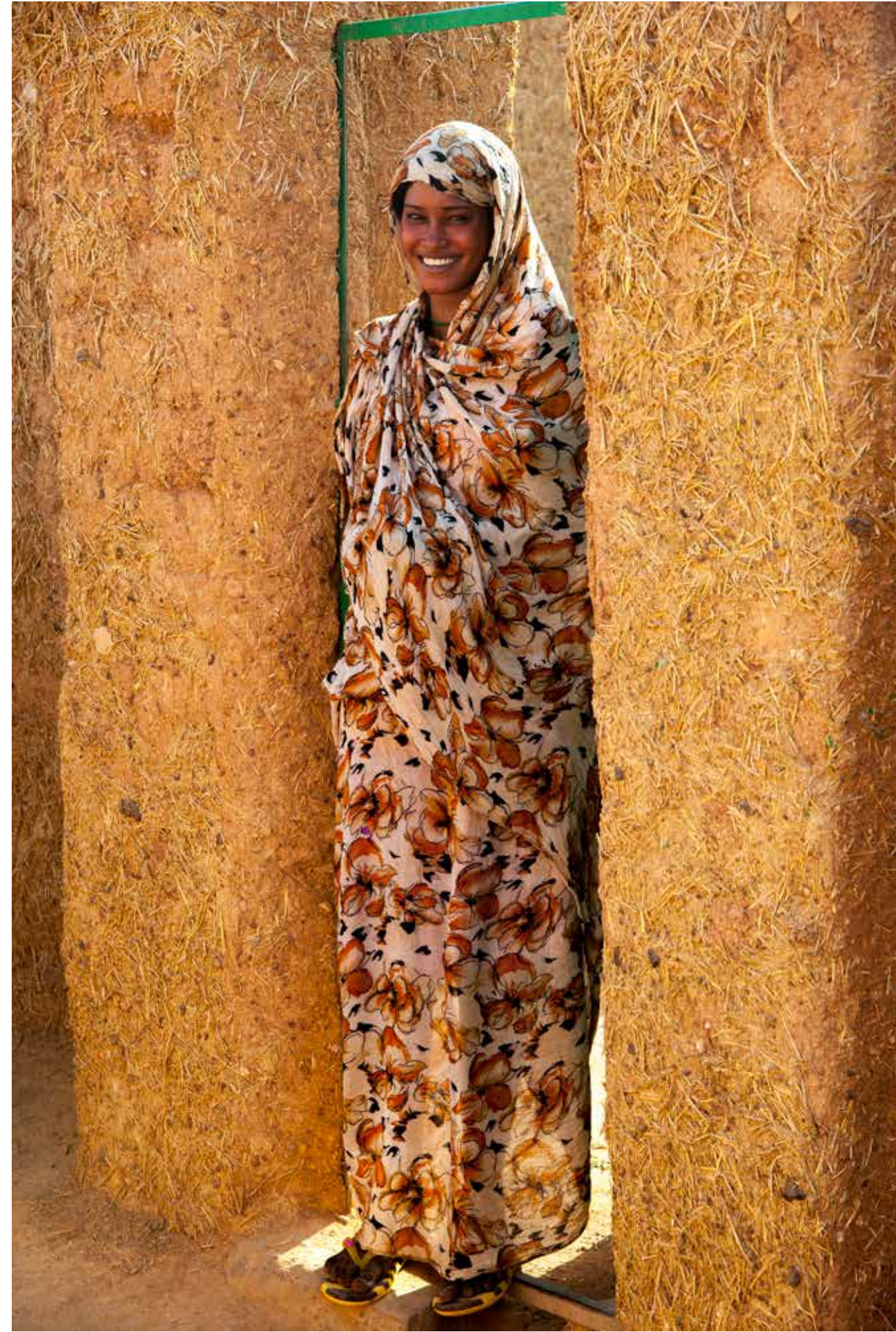
Komşum III, Palmira/Suriye, 2006-MG

Komşum IV, Halep/Suriye, 2006-MG

Hartum, Sudan 2014-MY

Ümgölce Köyü, Algadarif-Sudan 2014-MY

El Beyt-i Sudani, Hartum-Sudan 2014-MY

Algadarif, Sudan 2014-MY

Kariye-i Karkoç, Sudan 2014-MY

Yükseklerin Ülkesi, Nepal, 2014-MG

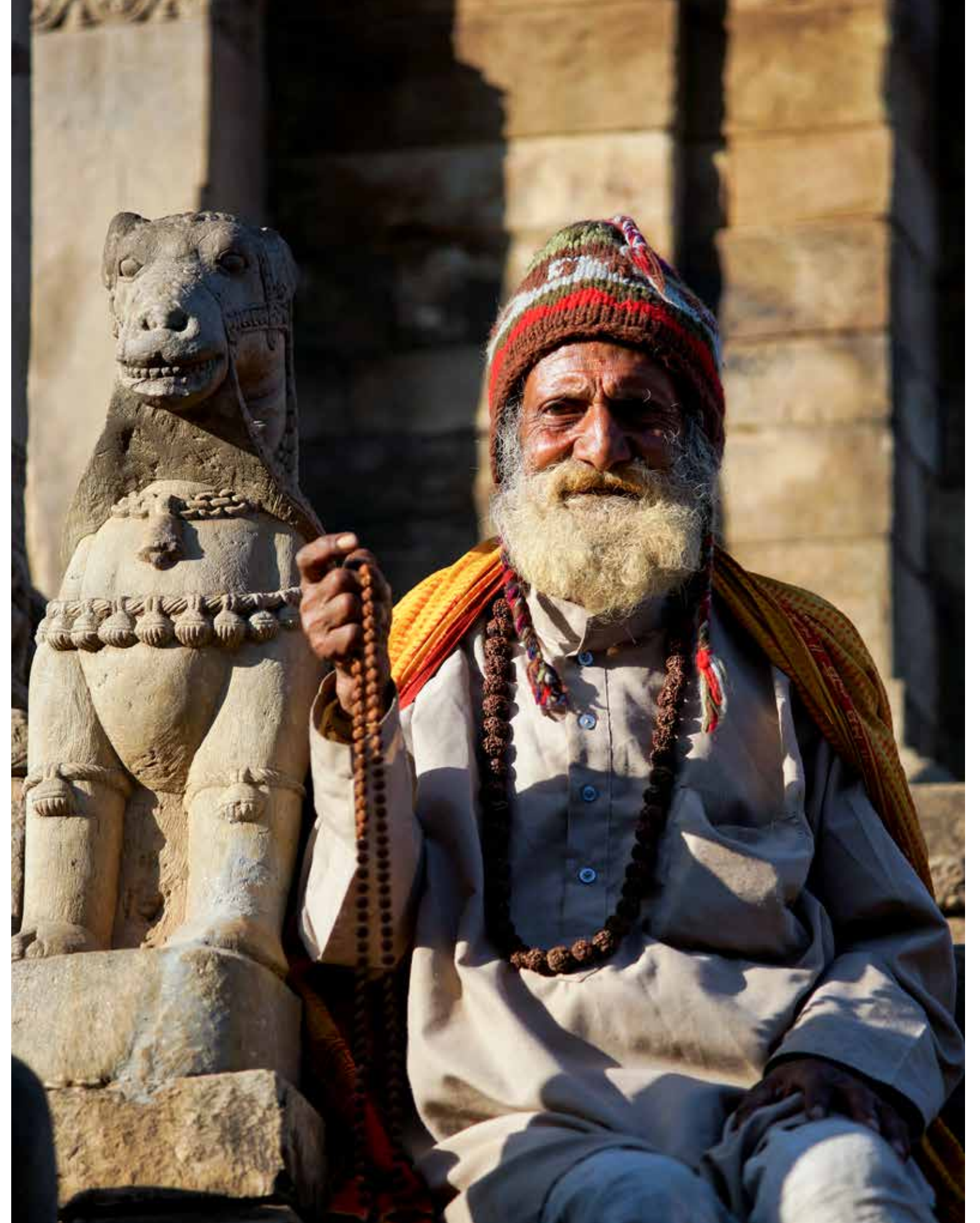
Hindu Derviş, Nepal, 2014-MG

Hepsi Bu I, Nepal, 2014-MG

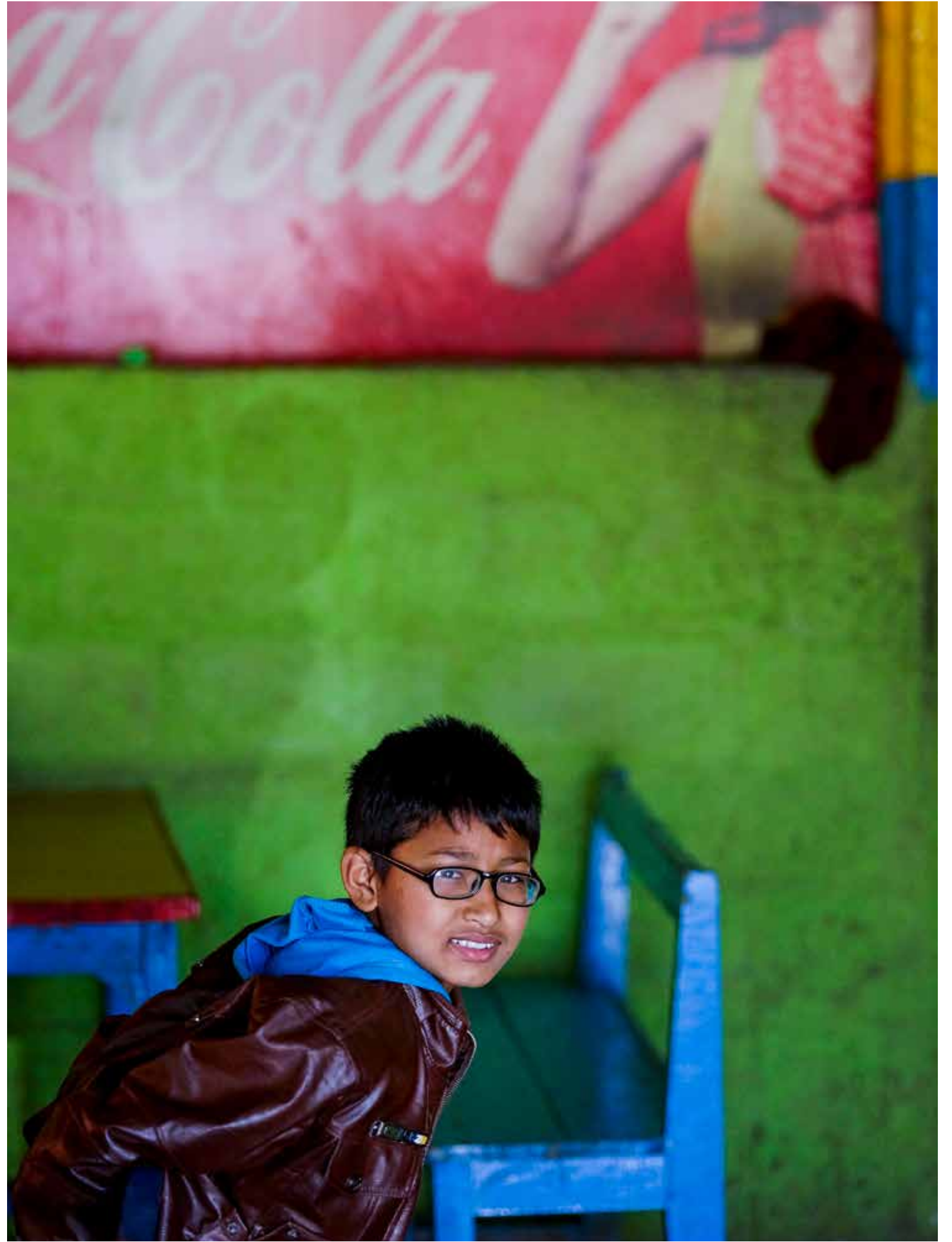
Kadın Her Yerde Mücadelede, Nepal, 2014-MG

Elinde Tesbih, Nepal, 2014-MG

Pokhara Gölü, Nepal, 2014-MG

Mola Yerinde, Nepal, 2014-MG

N'Djamena, Çad 2016-MY

Abou Fadja Beldesi, Çad 2016-MY

Djaramaya-Çad 2016-MY

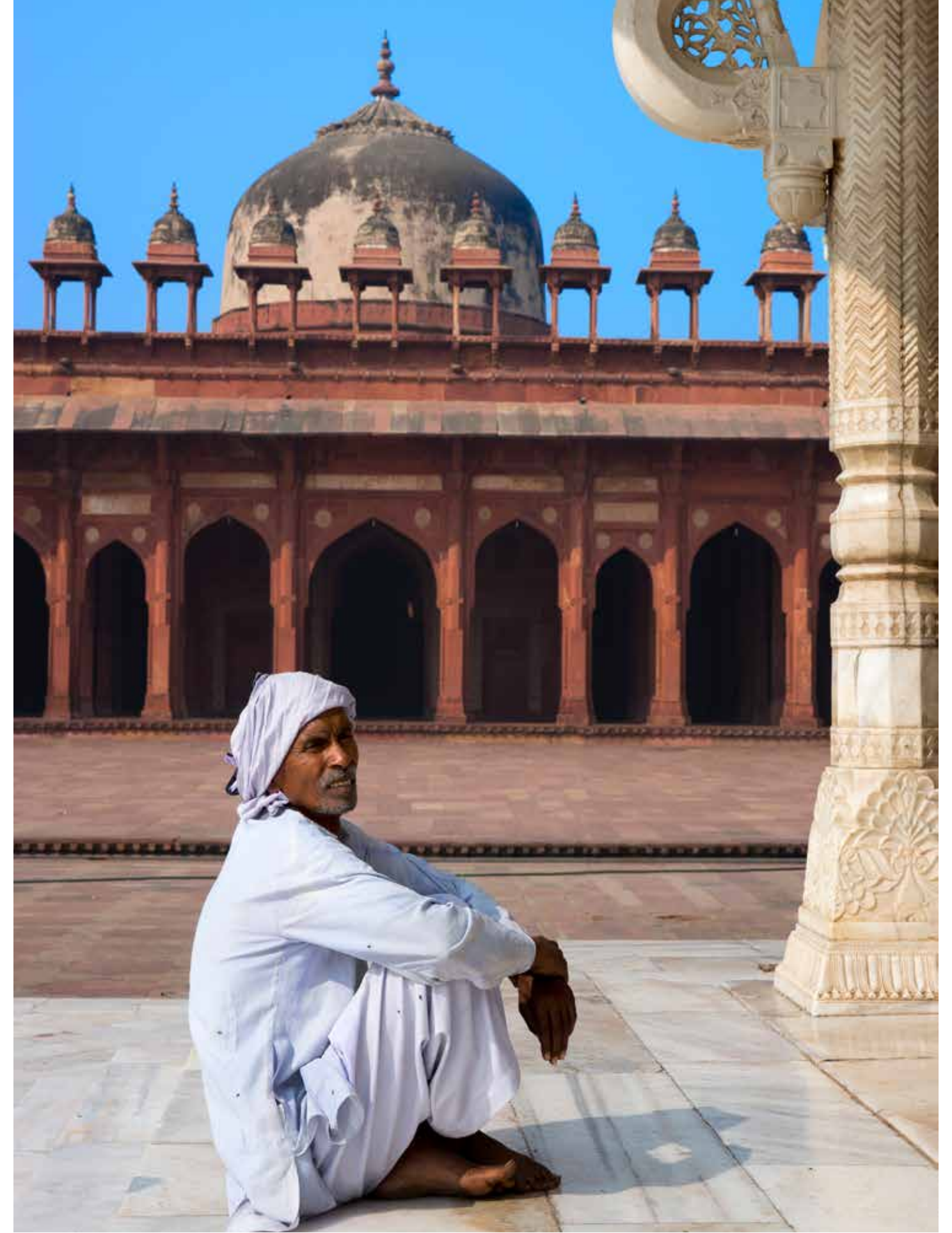

Baladi Yetimhanesi, N'Djamena-Çad 2016-MY

Işık Festivali, Hindistan, 2012-MG

Mimarî Şaheserler, Hindistan, 2012-MG

Ters Işıktı, Jaipur/Hindistan, 2012-MG

Jantar Mantar Gözlemevi, Y.Delhi/Hindistan 2012-MG

Maske Festivali, Venedik/Italya, 2014-MG

Maske Festivali, Venedik/Italya, 2014-MG

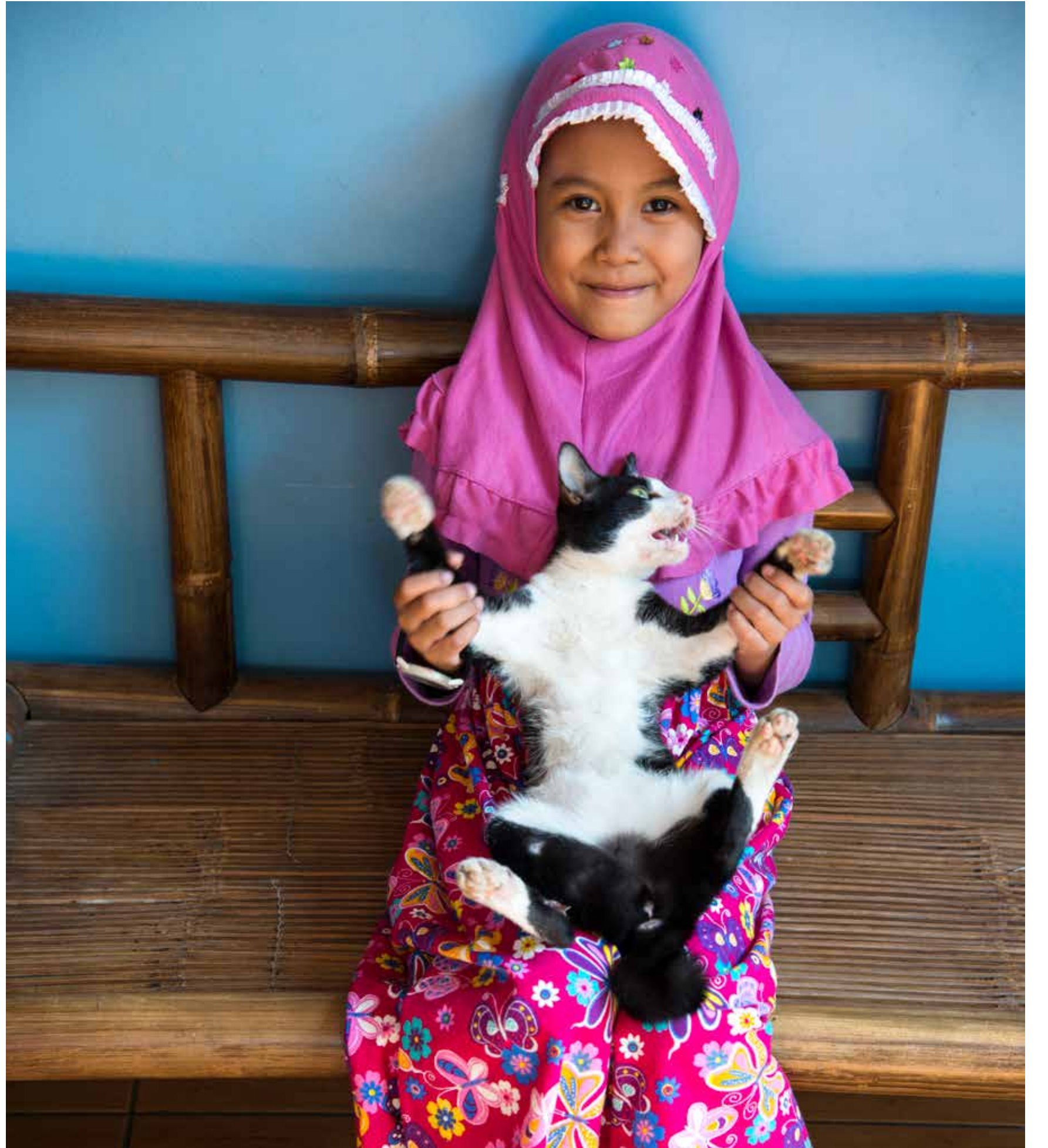
Maske Festivali, Venedik/Italya, 2014-MG

Maske Festivali, Venedik/Italya, 2014-MG

Yerli Kabileler, Kenya, 2014-MG

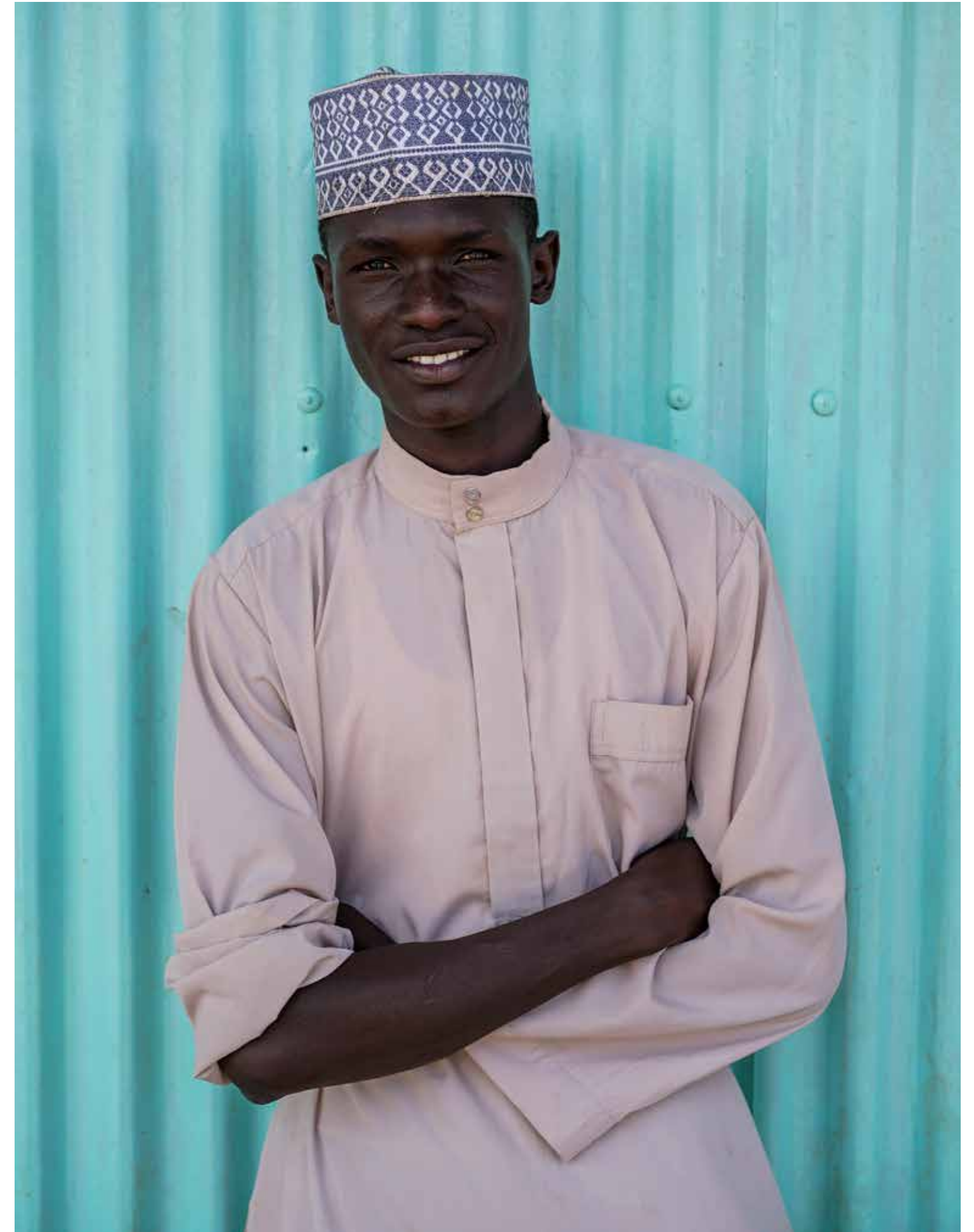
Parçalı Işıktaki, Kenya, 2014-MG

Somaliler, Kenya, 2014-MG

Somaliler, Kenya, 2014-MG

Somaliler, Kenya, 2014-MG

Parkta Dinlenirken, Üsküp/Makedonya, 2014-MG

Harabati Tekkesi, Kalkandelen-Makedonya 2015-MY

Alaca Camii, Kalkandelen-Makedonya 2015-MY

Çarşı, Kudüs, 2014-MG

Ağlama Duvarı, Kudüs 2014-MY

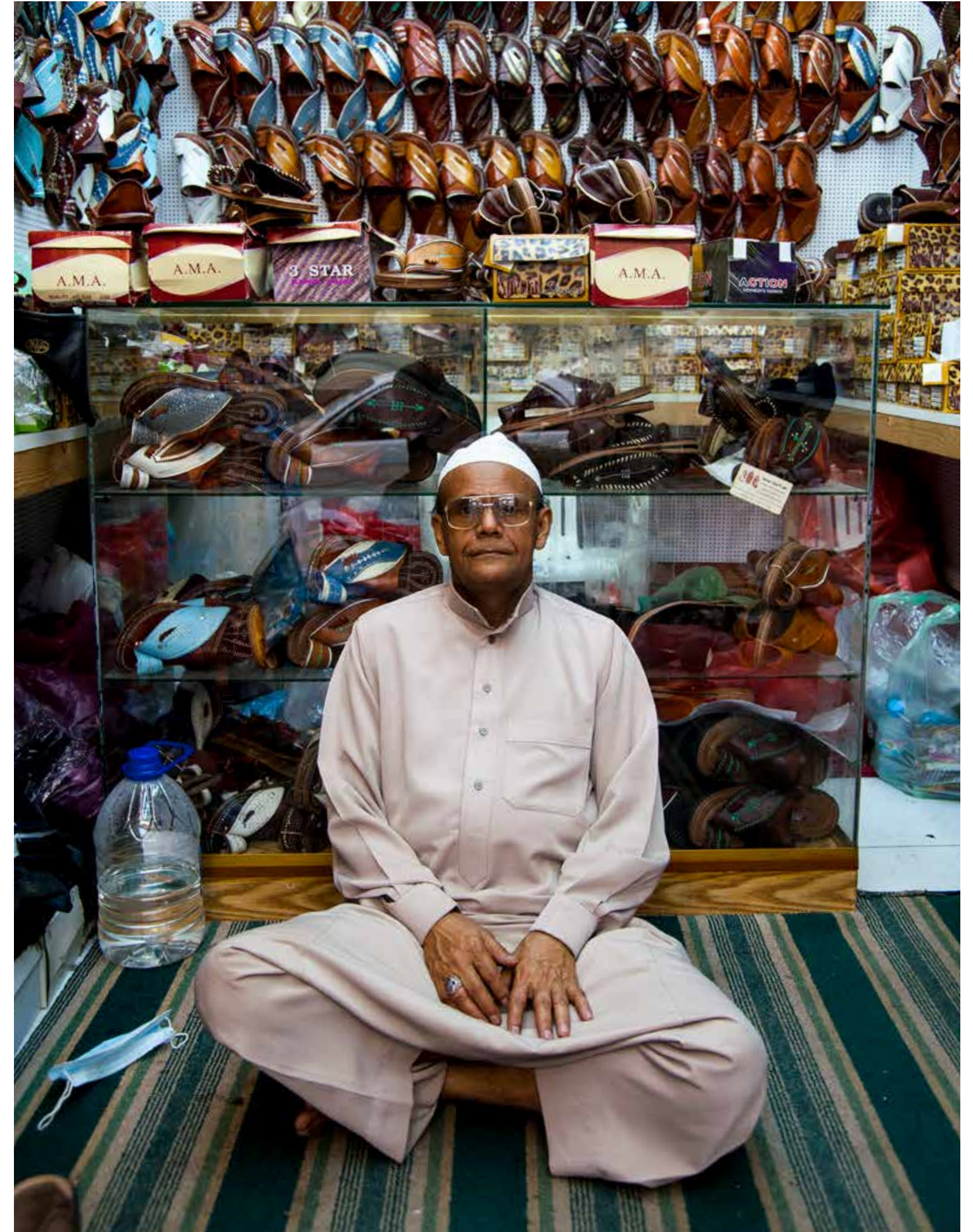
Mescid-i Aksa, Kudüs 2014-MY

Mescid'i Aksa Civarı, Kudüs, 2014-MG

Mescid-i Nebevi, Medine 2009-MY

Mekke 2009-MY

Yaşlı Teyze, Buhara/Özbekistan, 2013-MG

Buhara-Özbekistan 2013-MY

Kıkr Kır, Hiva/Özbekistan, 2013-MG

Genç Olmak, Hiva/Özbekistan, 2013-MG

İsmail Samani Türbesi, Buhara-Özbekistan 2013-MY

Soğukta, Şeşaven/Fas, 2015-MG

Quarzazate-Fas 2015-MY

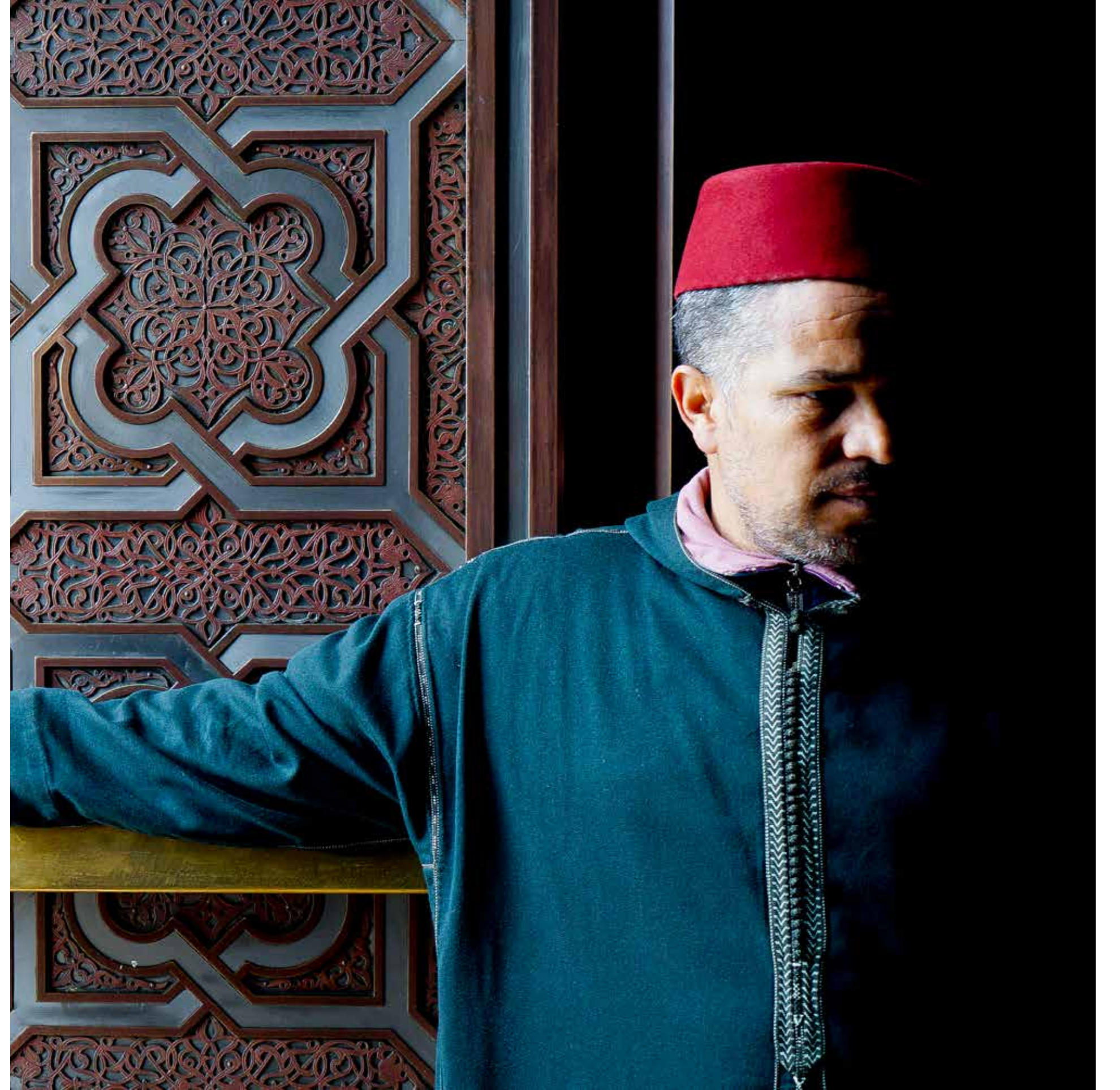
Hediyelik Eşya Satıcısı, Essaura/Fas, 2015-MG

Meknes-Fas 2015-MY

Şeşşaven-Fas 2015-MY

II.Hasan Camii, Kazablanka/Fas, 2015-MG

Balıkçılar, Essaura/Fas, 2015-MG

Pazarda Hanımlar, Şeşaven/Fas, 2015-MG

Hara, Köhne Ürgenç/Türkmenistan, 2015-MG

Yusuf Hemadani Türbesi, Merv/Türkmenistan, 2015-MG

Yöresel Kıyafetlerle, Aşkaabat/Türkmenistan, 2015-MG

Güzel Rehberimiz Gülnar, Merv/Türkmenistan, 2015-MG

Persapolis, Şiraz-İran 2014-MY

Tebriz-Iran 2014-MY

Pazarda, Yezd/Iran, 2013-MG

Zorhane, Yazd-Iran 2014-MY

Nakshi-Cihan Meydanında, İsfahan/Iran, 2014-MG

Norialar Önünde Hama-Suriye 2006-MY